

Motion till riksdagen

1989/90:Sk78

av Håkan Hansson och Per-Ola Eriksson (båda c)

med anledning av prop. 1989/90:110

Reformerad inkomst- och företagsbeskattning

Ekonomiska föreningars beskattning

Ekonomisk förening är en företagsform som blir allt vanligare – framför allt i samband med den förnyelse som för närvarande pågår inom den offentliga sektorns verksamhet. Förutom den numera etablerade företeelsen att föräldrar själva driver barnstugor kommer vi sannolikt inom en snar framtid att se ett antal företag inom vård och omsorg som drivs av personer som tidigare varit offentliganställda.

Det är vanligt att medlemmarna i ekonomiska föreningar endast bidrar med symboliska insatser i pengar för verksamhetens finansiering. Detta gäller även föreningar där behovet av såväl investeringskapital som driftskapital typiskt sett är betydande – t.ex. i föreningar där medlemmarna själva arbetar i verksamheten. Att det egna kapitalet endast ges en symbolisk betydelse i dessa företag får mot bakgrund av nämnda utveckling anses utgöra ett allvarligt problem.

Den främsta orsaken till att det egna kapitalet har en begränsad betydelse i mindre ekonomiska föreningar är sannolikt svårigheten för medlemmarna att individuellt tillgodogöra sig en överskottsbasead substansökning i föreningen. Vid medlems utträde under föreningens fortbestånd har denne endast rätt att få ut den inbetalda insatsen.

Ur skattesynpunkt är det förhållandevis "billigt" att bygga upp ett företags egna kapital med beskattade vinstmedel, eftersom medlen då endast blir beskattade en gång. Detta gäller inte minst företag där ägarna arbetar i verksamheten. Genom sänkningen av bolagsskatten och införandet av skattemässiga reserveringar baserade på det egna kapitalets storlek kommer detta alternativ att bli ännu bättre. Med hänsyn till det som anförts tidigare är det däremot inte någon självklarhet att det blir bättre även för de företagare som driver sina företag i form av ekonomiska föreningar.

Uppskjuten utdelningsbeskattning

Ett undvikande av skattemässiga styrningar av antydda slag när det gäller valet mellan företagsformerna aktiebolag och ekonomisk förening torde kunna åstadkommas genom att överföringar av vinstmedel till insatskapita-

lets konto undantas från utdelningsbeskattning till dess medlen utbetalats. Härigenom skulle delägarnas motiv för att konsolidera sina företag bli jämförbara oavsett vilken av de nämnda företagsformerna som är aktuell.

Mot. 1989/90
Sk78

Inlösen av medlemmars andelar

En annan väg för att undvika omotiverade skattemässiga styrningar på grund av de aktuella förslagen vore att i lagen om ekonomiska föreningar införa möjligheter för föreningarna att lösa medlemmarnas andelar även till den del de överstiger inbetalda insatser. Dessa möjligheter har sedan länge funnits i en speciell form av ekonomisk förening – nämligen i sambruksföreningarna.

Avdrag för rabatter och pristillägg

Gällande bestämmelser om ekonomiska föreningars rätt till avdrag för rabatter och pristillägg infördes på 1920-talet. Bestämmelserna utformades med utgångspunkt från den tidens förhållanden. Det har visat sig att bestämmelserna haft begränsad betydelse för de ekonomiska föreningar som tillkommit under senare tid. Detta beror på att dessa nybildade föreningar sällan uppfyller de ytterst högt ställda krav på öppenhet som gäller för närvarande. Dessutom förefaller det som om utdelning i form av lönetillägg inte omfattas av denna avdragsrätt. Endast sambruksföreningar har för närvarande rätt till avdrag för lönetillägg. Mot bakgrund härav får det anses vara motiverat med en översyn av angivna bestämmelser.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar att utdelning från ekonomisk förening som överförs till insatskapitalets konto undantas från beskattning hos den utdelningsberättigade till dess att medlen utbetalats,
2. att riksdagen hos regeringen begär förslag att i lagen om ekonomiska föreningar införa möjligheter för föreningarna att lösa medlemmarnas andelar även till den del de överstiger inbetalda insatser,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att tillämpningsområdet för bestämmelserna om vissa ekonomiska föreningars rätt till avdrag för rabatter och pristillägg utvidgas så att de blir tillämpliga på även nya ekonomiska föreningar med verksamhet som berörs av detta.

Stockholm den 2 maj 1990

Håkan Hansson (c)

Per-Ola Eriksson (c)